

รายงานสถานการณ์ ที่อยู่อาศัย

พฤศจิกายน 2566

คำนำ

กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัย ฝ่ายวิชาการและพัฒนานวัตกรรมเพื่อที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ มีภารกิจและหน้าที่ในการดำเนินงานศึกษา วิเคราะห์ พัฒนา และสร้างองค์ความรู้ ด้านที่อยู่อาศัยบนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ และข้อมูลสถานการณ์ ด้านที่อยู่อาศัยของประเทศ ทั้งด้านนโยบาย อุปสงค์ อุปทาน เศรษฐกิจ และการเงิน-การคลัง เพื่อที่อยู่อาศัย โดยมีการจัดทำรายงานสถานการณ์ที่อยู่อาศัย (รายเดือน) สำหรับเผยแพร่ในศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัย และเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลที่อยู่อาศัยแห่งชาติ

รายงานฉบับนี้ กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัย ฝ่ายวิชาการและพัฒนานวัตกรรม เพื่อที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลและแหล่งข่าวต่าง ๆ เพื่อที่จะนำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลภาพรวมสถานการณ์ที่อยู่อาศัยที่สะท้อนถึงภาวะตลาดที่อยู่อาศัยในระดับภาพรวมของประเทศ ได้แก่ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านสถานการณ์ที่อยู่อาศัย และบทความที่เกี่ยวข้องกับด้านที่อยู่อาศัยต่าง ๆ ที่โดดเด่น ได้แก่ ระบบสวัสดิการผลิตรายได้ในเกาหลีใต้ และแนวโน้มของภาคเทคโนโลยีของประเทศจีน หลังบริษัทอาลีบาบา ถูกบีบให้ต้องจำใจยุติแผนสปินออฟธุรกิจคลาวด์ของตัวเอง

ท้ายนี้ กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัย ฝ่ายวิชาการและพัฒนานวัตกรรม เพื่อที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานสถานการณ์ที่อยู่อาศัยประจำเดือนพฤศจิกายน 2566 ฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐในส่วนกลางและระดับจังหวัด ภาคเอกชน นักวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนระดับนโยบายและประชาชน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัย
ฝ่ายวิชาการและพัฒนานวัตกรรมเพื่อที่อยู่อาศัย
การเคหะแห่งชาติ
พฤศจิกายน 2566

สารบัญ

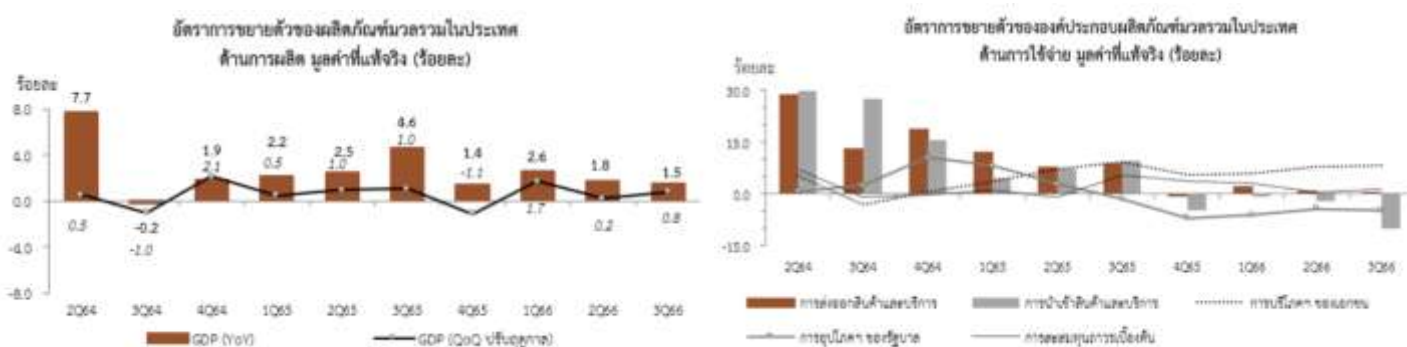
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สถานการณ์เศรษฐกิจไทย	1
สถานการณ์อสังหาริมทรัพย์	5
บทความเด่นประจำเดือน	7
<p>เศรษฐกิจพัฒนา แต่ชีวิตคนธรรมดาติดลบ: ทำความรู้จักระบบสวัสดิการผลิตรายได้ในเกาหลีใต้</p> <p>เทศจีน มีอนาคตหรือไม่ หลังพีใหญ่ อาลีบาบา ถูกบีบให้ต้องจำใจยุติแผนสปินออฟธุรกิจคลาวด์ของตัวเอง</p>	
บรรณานุกรม	16

สถานการณ์เศรษฐกิจไทย

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รายงานผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่ 3/2566 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่ 3/2566 ขยายตัวร้อยละ 1.5 ชะลอลงจากร้อยละ 1.8 ในไตรมาสที่ 2/2566 เป็นผลจากการส่งออกรวมชะลอลง จากการส่งออกสินค้าที่ลดลง ขณะที่ด้านบริการรับขยายตัวจากรายรับจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับรายรับจากบริการธุรกิจอื่น ๆ ขยายตัวในเกณฑ์ดี ด้านการใช้จ่ายรัฐบาลยังคงลดลง ปัจจัยหลักมาจากการใช้จ่ายด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ลดลง ขณะที่การอุปโภคบริโภคของครัวเรือนขยายตัวต่อเนื่อง และการลงทุนของภาคเอกชนที่เร่งขึ้น ส่งผลให้ 9 เดือนแรกของปี 2566 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 1.9

ด้านการผลิต ชะลอลงทั้งภาคเกษตร และภาคนอกเกษตร โดยภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ 0.9 ชะลอลงจากร้อยละ 1.2 ในไตรมาสที่ 2/2566 ลดลงตามผลผลิตพืชผลเกษตรที่สำคัญ ภาคนอกเกษตรขยายตัวร้อยละ 1.5 ชะลอลงจากร้อยละ 1.8 เป็นผลจากภาคบริการขยายตัวร้อยละ 3.9 ปัจจัยสนับสนุนมาจากกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวขยายตัวได้ ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมลดลงร้อยละ 2.8 เป็นผลจากการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมลดลงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ

ด้านการใช้จ่าย การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้ายของเอกชน การลงทุนรวม และการส่งออกสินค้าและบริการขยายตัวร้อยละ 8.1 ร้อยละ 1.5 และร้อยละ 0.2 ตามลำดับ ขณะที่การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคขั้นสุดท้ายของรัฐบาล และการนำเข้าสินค้าและบริการ ลดลงร้อยละ 4.9 และร้อยละ 10.2 ตามลำดับ

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้านการผลิต สาขาที่เกี่ยวข้องกับด้านที่อยู่อาศัยโดยตรง ได้แก่ สาขาการก่อสร้าง ขยายตัวร้อยละ 0.6 ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 0.4 ในไตรมาสที่ 2/2566 ปัจจัยสำคัญมาจากการเพิ่มขึ้นของการก่อสร้างภาคเอกชน โดยเฉพาะการก่อสร้างอาคารที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัยในหมวดโรงงานอุตสาหกรรมที่เร่งขึ้นจากไตรมาสที่ 2/2566 ตามการเพิ่มขึ้นของพื้นที่ก่อสร้างในเขตนิคมอุตสาหกรรม ประกอบกับการก่อสร้างประเภทอาคารที่อยู่อาศัยขยายตัวได้ การก่อสร้างภาครัฐยังคงลดลงจากไตรมาสที่ 2/2566 โดยปัจจัยหลักมาจากการลดลงของการก่อสร้างรัฐบาล ขณะที่การก่อสร้างรัฐวิสาหกิจยังขยายตัวได้ และสาขากิจกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ขยายตัวร้อยละ 1.9 ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 2.5 ในไตรมาสที่ 2/2566 เป็นผลจากการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อเป็นที่พักอาศัยและอาคารพาณิชย์ชะลอตัว ทำให้ตัวแทนการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ลดลง เนื่องจากความเข้มงวดในการอนุมัติสินเชื่อของสถาบันการเงินและแนวโน้มการปรับขึ้นของอัตราดอกเบี้ยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

ด้านการใช้จ่าย การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคขั้นสุดท้ายของเอกชน หมวดที่เกี่ยวข้องกับด้านที่อยู่อาศัยโดยตรง ได้แก่ ที่อยู่อาศัย ประปา ไฟฟ้า ก๊าซ และเชื้อเพลิงอื่น ๆ ขยายตัวร้อยละ 4.4 ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 6.4 ในไตรมาสที่ 2/2566 เป็นผลมาจากการใช้จ่ายด้านการใช้ไฟฟ้า ก๊าซ และเชื้อเพลิงอื่น ๆ และการใช้จ่ายสำหรับบริการด้านที่อยู่อาศัยและน้ำประปาขยายตัวร้อยละ 8.0 และร้อยละ 2.2 ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 11.8 และร้อยละ 3.1 ในไตรมาสที่ 2/2566 ตามลำดับ

การให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค และราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศ

	2565				2566		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
เงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์^{1/} (พันล้านบาท)							
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	5,263.3	5,310.7	5,371.5	5,354.9	5,372.5	5,410.6	5,438.3
อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	3.3	3.0	3.9	1.7	2.1	1.9	1.2
การซื้อหรือเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์	1,177.9	1,177.3	1,177.9	1,184.8	1,190.4	1,196.0	1,187.2
อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	0.1	0.1	1.6	0.3	1.1	1.6	0.8
ยอดคงค้างเงินให้กู้ยืมทั้งสิ้น	17,913.3	18,036.8	17,840.1	18,011.6	18,334.4	18,174.0	18,009.0
อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	4.8	3.9	4.5	2.6	2.4	0.8	0.9
ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภค^{2/}							
	43.4	40.8	43.5	47.9	52.7	55.8	57.1
อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	-10.7	-8.5	7.1	6.4	21.4	36.8	31.3
ราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศ^{3/} (บาท/ลิตร)							
น้ำมันเบนซิน 95	43.5	50.3	45.3	43.0	43.7	43.6	46.6
อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	35.1	43.0	23.4	11.5	0.4	-13.3	3.0
แก๊สโซฮอล์ ออกเทน 95 (E10)	35.9	42.6	37.6	35.7	36.0	35.8	38.6
อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	45.7	54.6	27.2	12.9	0.4	-16.1	2.6
น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (B7)	30.0	33.8	35.0	35.1	34.5	32.4	32.0
อัตราขยายตัว (ร้อยละ)	17.4	25.4	19.6	20.0	15.1	-4.0	-8.6

ตารางข้อมูลการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค และราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศ

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากข้อมูลเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ จำแนกตามประเภทธุรกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ไตรมาสที่ 3/2566 ขยายตัวร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3/2565 ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค จากศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในไตรมาสที่ 3/2566 ขยายตัวร้อยละ 31.3 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3/2565 และราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศไทย (บาท/ลิตร) ในไตรมาสที่ 3/2566 ประเภทน้ำมันเบนซิน 95 ขยายตัวร้อยละ 3.0 ประเภทแก๊สโซฮอล์ ออกเทน 95 (E10) ขยายตัวร้อยละ 2.6 และประเภทน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว (B7) ลดลงร้อยละ 8.6 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3/2565

ด้านนโยบายการเงิน ธนาคารกลางสหรัฐ (FED) ได้ออกแถลงการณ์ภายหลังการประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบายการเงิน (FOMC) ซึ่งเสร็จสิ้นลงในวันพุธที่ 1 พฤศจิกายน 2566 โดยระบุว่า กิจกรรมทางเศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่แข็งแกร่งในไตรมาส 3/2566 ขณะที่การจ้างงานชะลอตัวลงนับตั้งแต่ต้นปี 2566 แต่ยังคงมีความแข็งแกร่ง และอัตราว่างงานยังคงอยู่ในระดับต่ำ ส่วนอัตราเงินเฟ้อยังคงปรับตัวขึ้น ซึ่งคณะกรรมการ FOMC พยายามหาแนวทางที่จะบรรลุเป้าหมายการจ้างงานอย่างเต็มศักยภาพ และบรรลุเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อที่ระดับร้อยละ 2 ในระยะยาว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนเป้าหมายดังกล่าว คณะกรรมการฯ ได้ตัดสินใจคงอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นที่ระดับร้อยละ 5.25-5.50 ขณะเดียวกันคณะกรรมการฯ จะยังคงประเมินข้อมูลเศรษฐกิจเพิ่มเติมเพื่อกำหนดนโยบายการเงินในอนาคต

ดังนั้น จากข้อมูลสถานการณ์เศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ จึงคาดการณ์ว่าผลการแถลงนโยบายการเงิน ครั้งที่ 6/2566 ในวันพุธที่ 29 พฤศจิกายน 2566 ที่จะถึงนี้ คณะกรรมการนโยบายการเงินจะมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 2.50 ต่อปี สอดคล้องกับแนวโน้มสถานการณ์เศรษฐกิจและนโยบายการเงินในระดับโลก

โดยสรุป สถานการณ์เศรษฐกิจประเทศไทยในไตรมาสที่ 3/2566 ขยายตัวร้อยละ 1.5 ชะลอลงจากร้อยละ 1.8 ในไตรมาสที่ 2/2566 เป็นผลจากการส่งออกรวมชะลอลง จากการส่งออกสินค้าที่ลดลง ขณะที่ด้านบริการรับขยายตัวจากรายรับจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เพิ่มขึ้น การใช้จ่ายรัฐบาลยังคงลดลง ปัจจัยหลักมาจากการใช้จ่ายด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ลดลง

ด้านนโยบายการเงิน คาดการณ์ว่าผลการแถลงนโยบายการเงิน ครั้งที่ 6/2566 ในวันพุธที่ 29 พฤศจิกายน 2566 ที่จะถึงนี้ คณะกรรมการนโยบายการเงินจะมีมติให้คงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไว้ที่ร้อยละ 2.50 ต่อปี สอดคล้องกับแนวโน้มสถานการณ์เศรษฐกิจและนโยบายการเงินในระดับโลก

สถานการณ์อสังหาริมทรัพย์

ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ธนาคารอาคารสงเคราะห์ แฉลงตัวเลขสำคัญที่เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจอสังหาริมทรัพย์เกี่ยวกับตลาดที่อยู่อาศัยของไตรมาสที่ 3/2566 พบว่า ด้านอุปสงค์ในไตรมาสที่ 3/2566 มีจำนวนหน่วยและมูลค่าโอนกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยทั่วประเทศ มีจำนวน 94,946 หน่วย ลดลงร้อยละ 7.0 และมูลค่า 267,655 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.6 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3/2565 ขณะที่จำนวนหน่วยและมูลค่าของที่อยู่อาศัยที่ขายได้ใหม่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 18,392 หน่วย ลดลงร้อยละ 9.1 และมูลค่า 99,428 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 12.2 ตามลำดับ

ขณะที่ด้านอุปทานในไตรมาสที่ 3/2566 พบว่า จำนวนหน่วยที่ได้รับใบอนุญาตจัดสรรสำหรับที่อยู่อาศัยทั่วประเทศ มีจำนวน 17,087 หน่วย ลดลงถึงร้อยละ 48.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3/2565 และเป็นการขยายตัวติดลบเป็นไตรมาสแรกในรอบ 7 ไตรมาส ซึ่งสามารถสะท้อนว่าผู้ประกอบการแนวราบเริ่มมีการปรับลดอุปทานในตลาดลง และพื้นที่ที่ได้รับใบอนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัยทั่วประเทศคาดว่าจะลดลงต่อเนื่องจากไตรมาสที่ 2/2566 และจะมีจำนวนประมาณ 8.46 ล้าน ตร.ม. ซึ่งปรับตัวลดลงร้อยละ 16.5 ในไตรมาสที่ 3/2566 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 3/2565 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจำนวนหน่วยที่อยู่อาศัยเปิดตัวใหม่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลในไตรมาสที่ 3/2566 มีจำนวน 20,369 หน่วย ลดลงร้อยละ 14.8 แต่มีมูลค่า 166,509 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.8 แต่กลับพบว่าการขยายตัวทั้งจำนวนหน่วยและมูลค่าของที่อยู่อาศัยเปิดตัวใหม่ในพื้นที่ 3 จังหวัด EEC โดยจำนวนหน่วยและมูลค่ามีขยายตัวร้อยละ 90.7 และร้อยละ 130.7

สำหรับภาพรวมอุปสงค์ 9 เดือนแรกสะสมของปี 2566 หน่วยโอนกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยปรับตัวลดลงมีจำนวน 270,650 หน่วย ลดลงร้อยละ 4.2 แต่มีมูลค่าจำนวน 766,791 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 โดยพบว่า กลุ่มบ้านราคาไม่เกิน 3.0 ล้านบาท ซึ่งเป็นกลุ่มผู้โอนกรรมสิทธิ์ใหญ่ที่สุดที่มีหน่วยการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงระหว่างร้อยละ 5.9 ถึงร้อยละ 8.8 ขณะที่กลุ่มบ้านระดับราคาเกินกว่า 3.0 ล้านบาทขึ้นไป มีการขยายตัวสูง โดยที่อยู่อาศัยในระดับราคาเกินกว่า 7.5 ล้านบาทขึ้นไป เป็นกลุ่มราคาที่มีหน่วยและมูลค่าขยายตัวมาก นอกจากนี้ ผลเบื้องต้นจากการสำรวจภาคสนามยังได้พบว่า หน่วยและมูลค่าขายได้ใหม่ในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ปรับตัวลดลงร้อยละ 24.7 และร้อยละ 21.0 ตามลำดับ เช่นเดียวกับใน EEC ที่หน่วยและมูลค่าขายได้ใหม่ ปรับตัวลดลงร้อยละ 16.0 และร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

การชะลอตัวของอุปสงค์ได้กดดันให้อุปทานที่อยู่อาศัยมีการปรับตัวลดลงโดยพบว่า ภาพรวมอุปทาน 9 เดือนแรกสะสมของปี 2566 จำนวนหน่วยที่อยู่อาศัยที่ได้รับใบอนุญาตจัดสรรลดลงร้อยละ 16.4 และพื้นที่ที่ได้รับใบอนุญาตปลูกสร้างใน 8 เดือนแรกลดลงร้อยละ 1.9 ซึ่งพบว่า อุปทานที่มีการปรับตัวลดลงนั้นเป็นประเภทที่อยู่อาศัยแนวราบ ที่สอดคล้องกับทิศทางของผู้ประกอบการพัฒนาที่อยู่อาศัยในปัจจุบันที่มุ่งเน้นที่อยู่อาศัยในระดับราคาสูง เนื่องจากผู้ซื้อเป็นกลุ่มที่ยังมีกำลังซื้อที่ดี และสามารถได้รับการอนุมัติสินเชื่อได้ง่ายกว่าที่อยู่อาศัยระดับราคาต่ำถึงปานกลาง

ภาพรวมทั้งปี 2566 คาดว่าจะมีการปรับตัวลดลงของทั้งอุปสงค์และอุปทาน เมื่อเทียบกับปี 2565 เนื่องจากในปี 2565 เป็นปีที่มีการฟื้นตัวของตลาดที่อยู่อาศัยอย่างมาก จึงเป็นฐานที่สูงสำหรับปี 2566 จากการติดตามสถานการณ์ในช่วง 3 ไตรมาสมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งพบว่ามีสถานการณ์การโอนกรรมสิทธิ์ดีกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้ในช่วงต้นปี 2566 เนื่องจากผลจากยอดขายที่ดีในปีก่อนหน้า ส่งผลให้ยอดโอนกรรมสิทธิ์ปีนี้คาดการณ์ได้ว่า ในปี 2566 จะมีจำนวนหน่วยโอนกรรมสิทธิ์ จำนวน 377,832 หน่วย ปรับลดลงจากปี 2565 ร้อยละ 3.8 และมีมูลค่า 1.07 ล้านล้านบาท ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 เมื่อเทียบกับปี 2565

ดร.วิชัย วีรจกพันธ์. กรรมการและเลขานุการ ผู้ตรวจการธนาคาร และรักษาการผู้อำนวยการ ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ สรุปลักษณะในปี 2567 ดังนี้ หากตลาดสามารถรักษาโมเมนตัมเช่นนี้ได้ ก็จะสามารถช่วยให้หน่วยและมูลค่าโอนกรรมสิทธิ์ ปี 2567 มีโอกาสขยายตัวได้ร้อยละ 4.0 และร้อยละ 4.6 โดยคาดว่า ในปี 2567 จะมียอดโอนกรรมสิทธิ์ได้ถึง 392,936 หน่วย มูลค่า 1.114 ล้านล้านบาท โดยสัดส่วนของบ้านแนวราบยังมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 และอาคารชุดอยู่ที่ร้อยละ 30 และด้านอุปทาน จะเริ่มกลับมาขยายตัวประมาณร้อยละ 2 ถึงร้อยละ 4 อีกครั้ง เพื่อรองรับการขยายตัวของอุปสงค์ในตลาดที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญต่ออุปทานเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยที่ยังเหลือขายในตลาดที่มีการสะสมมากขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นมากและเร็วของอุปทานในช่วงก่อนหน้า แต่ยอดขายในปี 2566 ไม่ดีนักทำให้เกิดการดูดซับอุปทานเป็นไปอย่างช้า

บทความเด่นประจำเดือน

เศรษฐกิจพัฒนา แต่ชีวิตคนธรรมดาติดลบ: ทำความรู้จักระบบสวัสดิการผลิตภาพยนตร์ในเกาหลีใต้

ที่มา : the 101 World

เรื่องราวความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถของผู้นำประเทศ คงเป็นเรื่องที่คุ้นเคยกันเป็นอย่างดีสำหรับประเทศเกาหลีใต้ที่ได้รับการขนานนามบนเวทีโลกให้เป็น “ปาฏิหาริย์แห่งแม่น้ำฮัน” ฉายาที่ได้จากการเจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดด ผ่านบาดแผลจากสงครามและความยากจน สู่ประเทศที่มีขนาดของเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 10 ของโลก

แต่ท่ามกลางเรื่องราวสวยงามทางตัวเลขสถิติ ในประเทศเดียวกันนั้นกลับมีคนฆ่าตัวตายสูงเป็นอันดับหนึ่งในประเทศกลุ่ม OECD โดยจำนวนมากตัดสินใจจบชีวิตตัวเองเพราะปัญหาเศรษฐกิจรุนแรงเรื้อรัง นอกจากนี้ เกาหลีใต้ยังมีจำนวนผู้สูงอายุที่ทำงานหนักเพื่อพัฒนาประเทศมาทั้งชีวิต แต่ในบั้นปลายชีวิตกลับมีฐานะยากจน มีปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างคนรวยกับจนในระดับที่สูงมาก

บทความนี้ จึงอยากชวนผู้อ่านไปทำความรู้จักระบบสวัสดิการในเกาหลีใต้ ที่เปรียบเป็นตาข่ายคุ้มครองทางสังคมให้แก่ประชาชน ไปสำรวจกันว่า ในประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างสวยงาม มีการออกแบบนโยบายในการดูแลคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างน้อยแค่ไหน และเราจะสามารถถอดบทเรียนมาปรับใช้ในประเทศไทยของเราได้อย่างไรบ้าง

“เจ็บมาเยอะ” คงเป็นคำที่ใช้บรรยายเรื่องราวในอดีตของประเทศเกาหลีใต้ได้อย่างชัดเจน เริ่มตั้งแต่การเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่นในช่วง ค.ศ. 1905-1945 (พ.ศ. 2448-2488) จนกระทั่งญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ต้องตกอยู่ภายใต้การดูแลของประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต ที่เข้ามาควบคุมดูแลให้เกาหลีสามารถจัดตั้งรัฐบาลเป็นของตนเอง แต่ทว่าเกิดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายเหนือ

และฝ่ายใต้ จนทำให้เกิดสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950-1953 หรือ พ.ศ. 2493-2496) แบ่งแยกประเทศเป็น เกาหลีเหนือและเกาหลีใต้จนถึงปัจจุบัน

ความบอบช้ำจากสงครามและความยากจนของประชาชน เปรียบเป็นแรงกระตุ้นสำคัญให้ เกาหลีใต้เร่งพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความอยู่รอด โดยเฉพาะในยุคของนายพลปาร์ค ชุงฮี (Park Chung Hee) ดำรงตำแหน่งในปี ค.ศ. 1961-1979 (พ.ศ. 2504-2522) ที่วางแผนพัฒนาประเทศด้วยการส่งเสริม อุตสาหกรรมการส่งออก รวมไปถึงการสนับสนุนให้กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่อย่างซัมซุง ฮุนได แดวู ฯลฯ หรือ เรียกว่า กลุ่มแชebol (Chaebol) เป็นแนวทางในการทำธุรกิจขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจจากชนชั้นนำ เป็นผลทำให้ประเทศเกาหลีใต้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว หรือ GDP Per Capita ที่ในปี 1970 (พ.ศ. 2513) อยู่ที่ 279 ดอลลาร์ แต่ในปี 1990 (พ.ศ. 2533) ขยับสูงขึ้นไปถึง 6,610 ดอลลาร์ เพิ่มขึ้นถึง 2,000 กว่าเปอร์เซ็นต์ และสามารถเข้าร่วมองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD (ปัจจุบัน OECD ประกอบไปด้วยสมาชิกทั้งสิ้น 30 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม แคนาดา สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ ไอร์แลนด์ อิตาลี ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ลักเซมเบิร์ก เม็กซิโก เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ โปแลนด์ โปรตุเกส สาธารณรัฐสโลวัก สเปน สวีเดน สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา และยังได้มีความร่วมมือและข้อตกลงกับประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกจำนวนกว่า 70 ประเทศ) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประเทศ ที่พัฒนาแล้วได้ในปี 1996 (พ.ศ. 2539)

จากความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่สวยหรู ไปสู่ระบบสวัสดิการที่ใช้ดูแล คุณภาพชีวิตประชาชนกันบ้าง เมื่อก้าวถึงระบบสวัสดิการของเกาหลีใต้แล้ว นักวิชาการด้านนโยบายสังคมจัด ให้อยู่ในรูปแบบของ สวัสดิการผลิตภาพนิยม (Productivist Welfare Pluralism) สวัสดิการประเภทนี้ เกิดจากนักวิชาการเห็นว่าระบบสวัสดิการทั้ง 3 รูปแบบ โดย กุस्ता เอสปิง แอน-เดออร์สัน (Gøsta Esping-Andersen) ได้แก่ เสรีนิยม (Liberal), อนุรักษ์นิยม (Conservative) และสังคมนิยมประชาธิปไตย (Social Democratic) สอดคล้องกับรูปแบบของประเทศตะวันตกมากกว่า แต่ไม่เพียงพอที่จะใช้อธิบายรูปแบบ สวัสดิการในประเทศเอเชียตะวันออกอย่าง เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และไต้หวัน

ลักษณะเด่นของสวัสดิการแบบผลิตภาพนิยมจะเน้นการให้สวัสดิการที่มุ่งให้ประชาชนเข้าสู่ ตลาดแรงงานหรือมีรายได้จากการทำงาน มองประชาชนเป็นพลังในการผลิตสินค้า เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ให้เจริญเติบโต ไม่ได้มองว่าสวัสดิการเป็นสิทธิที่ควรให้แบบถ้วนหน้าทุกคน เพราะมองว่าการจัดสวัสดิการแบบ ให้เปล่าจะเป็นภาระด้านงบประมาณ

อีกหนึ่งฐานคิดสำคัญสำหรับประเทศในเอเชียตะวันออก คือ วัฒนธรรมขงจื้อที่เน้นหลักจารีต ประเพณี ยึดตามธรรมเนียมปฏิบัติหรือกฎหมายอย่างเคร่งครัด เคารพผู้อาวุโส รับผิดชอบในหน้าที่ตัวเอง

เพื่อให้ไม่เบียดเบียนส่วนรวม ดังนั้น การจัดสวัสดิการในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จึงไปผูกกับความรับผิดชอบของบุคคล เช่น ต้องทำงานตามหน้าที่จึงจะได้รับสวัสดิการ เป็นต้น

สถานการณ์ที่บีบคั้นจากสงครามและความยากจน ทำให้เกาหลีใต้ต้องพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตก่อน เมื่ออุตสาหกรรมใช้จ่ายงบประมาณของรัฐบาลในช่วงปี 1970 (พ.ศ. 2513) พบว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายด้านเศรษฐกิจและการศึกษา ร้อยละ 23.3 และ 22.4 ของงบประมาณตามลำดับ โดยเน้นการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและลงทุนด้านการศึกษาเพื่อสร้างแรงงาน ส่วนค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการสังคมคิดเป็นเพียงร้อยละ 13.8 ของงบประมาณเท่านั้น

ต่อมาเมื่อเศรษฐกิจดีขึ้นและมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น เกาหลีใต้ได้เริ่มลงทุนด้านสวัสดิการสังคมเพื่อดูแลประชาชนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 1990 (พ.ศ. 2533) คิดเป็นร้อยละ 21.6 ปี 2000 (พ.ศ. 2543) ร้อยละ 24.8 และ ปี 2013 (พ.ศ. 2556) ร้อยละ 33.6 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น การจัดสวัสดิการของเกาหลีใต้ จึงสอดคล้องกับหลักการของสวัสดิการแบบผลิตภาพนิยม เนื่องจากสถานการณ์ของประเทศที่ต้องเร่งพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโต และหลักการของขงจื้อ ที่เน้นให้ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำให้เกาหลีใต้เน้นการจัดสวัสดิการในรูปแบบประกันสังคม (Social Insurance) ที่รัฐสร้างหลักประกันความมั่นคงให้ แต่มีข้อแม้ว่าประชาชนต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานเพื่อพัฒนาประเทศ

การใช้จ่ายงบประมาณด้านสวัสดิการของประเทศเกาหลีใต้ ระหว่างปี 1990-2013 (พ.ศ. 2533-2556) มีค่าเฉลี่ยสัดส่วนการใช้จ่ายในด้านการประกันสังคม (Social Insurance) มากที่สุด โดยคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ซึ่งมากกว่าการบริการสังคม (Social Service) และการช่วยเหลือทางสังคม (Social Assistance) ที่รวมกันได้เพียงร้อยละ 30-40 เท่านั้น

สำหรับการประกันสังคมในเกาหลีใต้ นั้น มี 4 รูปแบบหลัก โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตให้แก่ประชาชน เริ่มต้นจากประกันอุบัติเหตุในการทำงาน (Industrial Accident Compensation Insurance Act) ที่ใช้มาตั้งแต่ปี 1964 (พ.ศ. 2507) ซึ่งให้ประโยชน์ทดแทนหากเกิดอุบัติเหตุในที่ทำงาน, การประกันสุขภาพแห่งชาติ (National Health Insurance) เริ่มต้นปี 1977 (พ.ศ. 2520) มอบสิทธิการรักษาพยาบาล การป้องกันโรค และการตรวจสุขภาพ, กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (The National Pension Scheme) เริ่มต้นปี 1988 (พ.ศ. 2531) ที่ให้คนทำงานจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเพื่อรับเงินบำนาญกรณีทุพพลภาพ เสียชีวิต และชราภาพ และการประกันการจ้างงาน (Employment Insurance Act) เริ่มใช้ในปี 1995 (พ.ศ. 2538) เพื่อแก้ไขปัญหาว่างงาน และมีสวัสดิการช่วยเหลือในช่วงหางานทำ

หลักการประกันสังคม จึงเปรียบเป็นหัวใจหลักของรัฐในการดูแลสวัสดิการให้แก่ประชาชนในเกาหลีใต้ ที่เน้นย้ำในเรื่องความรับผิดชอบต่อหน้าที่ผ่านการทำงานและส่งเงินสมทบเข้าระบบประกัน นอกจากนั้น ยังมีบริการช่วยเหลือทางสังคม (Social Assistance) ที่ให้สวัสดิการแก่กลุ่มคนเปราะบางที่ต้องการ

ความช่วยเหลือด้านการเงินจากหน่วยงานภาครัฐได้ เช่น เงินช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัย เงินช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่บุตรหลาน สิทธิเข้ารับการรักษายาพยาบาลฟรี ฯลฯ โดยประชาชนต้องผ่านเกณฑ์การตรวจสอบสิทธิ์ก่อน จึงจะมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือ คล้ายกับแนวทางการจัดสวัสดิการแบบเสรีนิยม (Liberal) ที่ใช้กลไกการตลาดทำหน้าที่จัดสรรสวัสดิการ และรัฐจัดให้แก่สวัสดิการพื้นฐานเท่านั้น

เมื่อนโยบายจากรัฐเป็นแบบนี้แล้ว สิ่งที่ชวนให้สงสัยต่อคือชีวิตประชาชนคนธรรมดา นั้นจะเป็นอย่างไร

เมื่อดูข้อมูลความแตกต่างของรายได้คนเกาหลีใต้ตั้งแต่ปี 1990 (พ.ศ. 2533) จะพบว่ากลุ่มคนที่มีรายได้สูงสุดในประเทศหรือกลุ่ม Top 10% มีส่วนแบ่งรายได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35 เป็นร้อยละ 45 ในปี 2020 (พ.ศ. 2563) ส่วนกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยหรือกลุ่ม Bottom 50% กลับมีรายได้น้อยลงไปอีก คือจากร้อยละ 21 เป็นร้อยละ 16

ทาง OECD และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้เห็นตรงกันว่า หนึ่งในสาเหตุที่ทำให้ความเหลื่อมล้ำเพิ่มสูงขึ้น คือ ความแตกต่างของรายได้ระหว่างพนักงานประจำ (Regular work) และพนักงานชั่วคราว (Non regular work) ในเกาหลีใต้ พนักงานประจำนั้นมีสัญญาการทำงานที่ชัดเจน ได้รับการเซ็นสัญญาการทำงานระยะยาวกับนายจ้าง ส่วนพนักงานชั่วคราว คือ พนักงานรายวัน ทำงานในสัญญาการจ้างระยะสั้น รวมไปถึงงานฟรีแลนซ์ต่าง ๆ

ปี 2020 (พ.ศ. 2563) เกาหลีใต้มีสัดส่วนของพนักงานชั่วคราวที่สูงกว่ากลุ่มประเทศใน OECD คือ ร้อยละ 26.1 ของแรงงานในประเทศ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 11.4 และสูงกว่าเพื่อนบ้านอย่างประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีสัดส่วนพนักงานชั่วคราวร้อยละ 15.4

นอกจากมีจำนวนพนักงานชั่วคราวสูงแล้ว ความแตกต่างระหว่างรายได้ของพนักงานประจำกับชั่วคราวมีแนวโน้มเหลื่อมล้ำสูงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเทียบสถิติจากปี 2010 (พ.ศ. 2553) ที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของพนักงานประจำนั้นมากกว่าพนักงานชั่วคราว 1.03 ล้านบาท หรือราว 27,000 กว่าบาท สิบปีต่อมา (ค.ศ. 2020 หรือ พ.ศ. 2563) ความแตกต่างนั้นเพิ่มขึ้นเป็น 1.52 ล้านบาท หรือ 40,000 กว่าบาท ต่างกันเพิ่มขึ้น 1.5 เท่า ตัวเลขเหล่านี้ทำให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของแรงงานที่ชัดเจนมากขึ้น

พิจารณาคูณภาพชีวิตของคนเกาหลีใต้ในปี 2021 (พ.ศ. 2564) จากอัตราความยากจนสัมพัทธ์ (Relative poverty rate) ซึ่งเป็นวิธีการวัดความยากจนของประชาชน โดยเปรียบเทียบมาตรฐานการดำรงชีวิตของครัวเรือนกับมาตรฐานคุณภาพชีวิตของสังคมโดยเฉลี่ย พบว่า คนเกาหลีใต้ที่ถือว่ายากจนมีอยู่ประมาณร้อยละ 15.3 สูงเป็นอันดับ 9 ในกลุ่มประเทศ OECD และมีปัญหาที่น่าวิตก คือ ประชาชนวัยชรา

จากผลสำรวจ พบว่า คนชรากว่าครึ่งในเกาหลีใต้มีฐานะยากจน ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงที่สุดในประเทศกลุ่ม OECD ที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประเทศที่มีเศรษฐกิจของประเทศเติบโต แต่ชีวิตคนชราในเกาหลีใต้กลับตรงกันข้าม

จากปัญหากระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียม งานที่ทำก็มีรายได้น้อย ทำให้วัยแรงงานมีเงินไม่มากพอที่จะดูแลคนสูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น หญิงชราวัย 70 ปี ให้สัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์ The Guardian ว่าเธอต้องเข้ามารับอาหารกลางวันฟรีจากมูลนิธิเอกชน เพราะเธอขาดรายได้ในการดำรงชีวิต การจะหวังพึ่งลูกหลานก็เป็นไปไม่ได้ เพราะพวกเขา ก็ประสบปัญหาจากภาวะเศรษฐกิจเช่นกัน เธอบอกว่าไม่ต้องการเงินมากนัก แค่ออให้ประทังชีวิตก็พอ

“คุณจะมีเงินไว้ใช้ตอนบั้นปลายชีวิตได้อย่างไร ถ้าต้องอยู่ด้วยรายได้แบบเดือนชนเดือนมาตลอด” คุณยายโซ คยองซุก วัย 82 ปี ให้สัมภาษณ์กับ BBC สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ต้องดิ้นรนจนถึงบั้นปลายชีวิต โดยคุณยายโซต้องออกมาอาศัยอยู่คนเดียวเนื่องจากหย่าร้างกับสามี ลูกสาวก็มีรายได้ไม่พอเหมือนกับลูกหลานคนชราส่วนใหญ่ เธอต้องหางานเป็นพนักงานชั่วคราวเพื่อประทังชีวิต และอย่างที่กล่าวมาแล้ว รายได้ของพนักงานชั่วคราวในเกาหลีใต้นั้นมีไม่มากนัก

จากปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำที่สูงขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีชีวิตอยู่ด้วยความลำบาก เราไปดูกันว่าระบบสวัสดิการจากรัฐจะช่วยเหลือชีวิตประชาชนได้อย่างไร

“ฉันไม่สามารถมีชีวิตอยู่ต่อได้ และจำเป็นต้องพาลูกสาวไปด้วย” ข้อความที่หญิงวัย 41 ปี เขียนเอาไว้ก่อนตัดสินใจฆ่าตัวตายพร้อมกับลูกสาว หลังจากที่สามีของเธอเพิ่งตัดสินใจฆ่าตัวตายไปก่อนหน้านี้ เหตุเกิดที่เมืองซุงชองเหนือ เมื่อปี 2018 (พ.ศ. 2561) สาเหตุมาจากปัญหาหนี้สินของครอบครัวที่แบกรับไว้ไม่ไหว

คล้ายกับเหตุการณ์ในปี 2014 (พ.ศ. 2557) ในเขตชงปา กรุงโซล ที่พบแม่และลูกสาวอีก 2 คน ฆ่าตัวตายทั้งครอบครัว โดยผู้เป็นแม่มีอายุมากกว่า 60 ปี ต้องทำงานหนักเพื่อเลี้ยงดูลูกสาวสองคนที่ป่วยเป็นโรคเบาหวานและโรคความดัน ครอบครัวของเธอประสบปัญหาเศรษฐกิจต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2002 (พ.ศ. 2545) ในที่เกิดเหตุพบซองจดหมายบรรจุเงิน 700,000 วอน พร้อมข้อความระบุว่า “พวกเราขอโทษเงินทั้งหมดเป็นค่าเช่าห้องและค่าน้ำค่าไฟที่ค้างอยู่”

ทั้ง 2 เหตุการณ์เป็นเพียงตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นชีวิตประชาชนที่ไร้ทางออกเมื่อเจอปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาใหญ่ คือ ระบบสวัสดิการที่ไม่ทั่วถึง

เหตุการณ์ที่กรุงโซล ในปี 2014 (พ.ศ. 2557) มีสาเหตุจากการที่ครอบครัวไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากระบบสวัสดิการสังคมได้ เพราะเกณฑ์การตรวจสอบสิทธิ์ที่ระบุว่าลูกสาวทั้ง 2 คนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เนื่องจากไม่ได้ป่วยด้วยโรคร้ายแรง ทั้งที่ความเป็นจริงสุขภาพของทั้งคู่ไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ คล้ายกับผู้สูงอายุบางคนที่ไม่ได้รับเงินช่วยเหลือ เพราะเจ้าหน้าที่บอกว่าลูกของเขามีรายได้รวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด แต่ความเป็นจริงคือเขาไม่ได้อยู่บ้านเดียวกับลูกและขาดการติดต่อกันแล้ว

เมื่อไม่ได้รับสวัสดิการ ความยากจนจึงเข้าถาโถมชีวิตที่ไร้ทางออก เรื่องในลักษณะนี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง จนกระทั่งสำนักข่าว The Korea Times ต้องจัดทำรายงานข่าว Welfare system failing to rescue poor รายงานถึงความล้มเหลวของระบบสวัสดิการในการช่วยเหลือคนยากจน โดยเฉพาะถึงครอบครัวที่พอประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์ จนต้องพักรักษาตัวหลายเดือน แต่ครอบครัวไม่สามารถได้รับเงินสวัสดิการช่วยเหลือจากรัฐ เพราะมีรายได้รวมระบุไว้ในประวัติการจ่ายภาษีก่อนหน้านี้ที่มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้ครอบครัวต้องรอรับเงินช่วยเหลือจากมูลนิธิเอกชนแทน

เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุซ้ำรอย รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ขอความร่วมมือไปยังผู้ประกอบการที่פקอาศัยต่าง ๆ ให้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับประชากรกลุ่มเสี่ยงให้แก่เจ้าหน้าที่สวัสดิการสังคมรับทราบ เพื่อเข้าแก้ปัญหาได้อย่างทันที่

เรื่องราวดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นปัญหาการจัดสรรสวัสดิการแบบเฉพาะเจาะจงที่ต้องวัดเกณฑ์ความยากจนว่าจริงจริง จึงจะได้รับการช่วยเหลือ แต่ผลลัพธ์ คือ กระบวนการคัดกรองที่ไม่รัดกุม จึงทำให้ประชาชนที่ควรได้รับกลับไม่ได้รับสิทธินั้น

ระบบสวัสดิการเกาหลีใต้ที่เน้นเรื่องการประกันสังคมให้ประชาชนมีความมั่นคง โดยเฉพาะกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ (The National Pension Scheme) สวัสดิการสำคัญที่เน้นสร้างความมั่นคงหลังเกษียณอายุ แต่ทว่าน่าเสียดายที่สิทธินั้นกลับไม่ได้ครอบคลุมทุกคน

ข้อมูลพบว่า มีแรงงานชั่วคราวที่เข้าร่วมกองทุนเพียงร้อยละ 37.8 ต่างกับพนักงานประจำที่เข้าร่วมถึงร้อยละ 88 เนื่องจากสัญญาการทำงานที่ไม่ครอบคลุมจากนายจ้าง รายได้ไม่เพียงพอจ่ายเงินสมทบ ไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมสหภาพแรงงานเพื่อเจรจาเรื่องการทำงาน ฯลฯ จึงทำให้พวกเขาเป็นผู้ตกหล่นในการได้รับสวัสดิการ

จากวัยแรงงานที่มีสิทธิไม่ครอบคลุม ขาดความมั่นคงในชีวิต เมื่อล่วงเลยไปถึงวัยชราแล้วกลับเจ็บช้ำยิ่งกว่า เพราะการขาดรายได้ในวัยแรงงานได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตในบั้นปลาย

“หลายอาชีพยังได้ค่าแรงน้อย ทำให้ไม่สามารถจ่ายบำนาญรายเดือนหรือค่าเบี้ยประกันต่าง ๆ ได้ ผู้สูงอายุในเกาหลีใต้ส่วนใหญ่จึงได้รับเงินสวัสดิการน้อยมาก” ผศ.ดร.คิม ซอง วอน อาจารย์มหาวิทยาลัยโตเกียว นักวิจัยเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุในเกาหลีใต้ กล่าวถึงปัญหาของระบบสวัสดิการที่ส่งผลต่อความยากจนในวัยชรา เนื่องจากระบบบำนาญแห่งชาติ (National Pension) จะคำนวณเงินบำนาญที่ได้จากฐานเงินเดือนของแต่ละคน

เมื่อประชาชนมีรายได้น้อย ลองไปดูการใช้จ่ายของภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประชาชน หรือรายจ่ายสาธารณะ (Public social spending) ที่นำมาดูแลประชาชนทั้งค่าเล่าเรียน ค่ารักษาพยาบาล เงินบำนาญ ฯลฯ ของเกาหลีใต้กันบ้าง

แม้จะมีค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการสูงขึ้นเมื่อเทียบกับงบประมาณของรัฐบาล เมื่อเทียบกับประเทศอื่นแล้ว เกาหลีใต้มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้น้อยมากเมื่อเทียบกับ GDP ของประเทศ ไล่มาตั้งแต่ปี 1990 (พ.ศ. 2533) ที่มีเพียงร้อยละ 2.68 ขณะที่ญี่ปุ่นอยู่ที่ร้อยละ 11.11 แม้จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในช่วงปี 2000 (พ.ศ. 2543) แต่ก็ยังถือว่าน้อยกว่าประเทศอื่น โดยในปี 2022 (พ.ศ. 2565) ใช้จ่ายไปร้อยละ 14.8 น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD คือ ร้อยละ 21.1

ด้วยระบบสวัสดิการของเกาหลีใต้ที่เพิ่งเริ่มต้นได้ไม่นาน โดยเฉพาะกับระบบบำนาญที่มีอายุเพียง 35 ปี แต่ต้องเจอกับความท้าทายจากจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นและอัตราการเกิดที่ต่ำ การจัดสรรงบประมาณจึงต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตประชาชน

ดังนั้น หากเกิดเป็นคนยากจนในเกาหลีใต้ นอกจากจะมีรายได้ที่ไม่เพียงพอแล้ว การหวังจะได้รับสวัสดิการที่ดีจากรัฐจึงเป็นไปได้ยากลำบาก ด้วยงบประมาณความช่วยเหลือที่ยังไม่มากนัก และยังเสี่ยงต่อการตกหล่นในการรับสวัสดิการช่วยเหลือ การจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีจึงต้องอาศัยการต่อสู้ดิ้นรนที่มากกว่าคนอื่น

เรื่องราวระบบสวัสดิการในเกาหลีใต้ ทำให้เราเรียนรู้แนวทางในการจัดการสวัสดิการแบบผลิตภาพ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสวัสดิการในเอเชียตะวันออกที่แตกต่างจากโลกตะวันตก ทั้งแนวคิดพื้นฐานที่มองว่าสวัสดิการควรให้เฉพาะคนที่สมควรได้รับการช่วยเหลือ การเน้นย้ำในหน้าที่ความรับผิดชอบของประชาชนตามแบบวัฒนธรรมขงจื้อ ที่ว่าคนที่จะมีสิทธิได้รับต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน แนวทางดังกล่าวมีทั้งข้อดีที่สามารถช่วยผลักดันเศรษฐกิจให้เติบโต และข้อเสียคือการที่ประชาชนต้องตกหล่นจากการได้รับสวัสดิการ

ในโลกนี้คงไม่มีใครบอกได้ว่าระบบสวัสดิการแบบไหนจะดีที่สุด นโยบายสวัสดิการขึ้นอยู่กับบริบทในแต่ละประเทศ ทั้งเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรมในสังคมของประชาชน นโยบายสวัสดิการในแต่ละประเทศอาจมีการผสมผสานทั้งแบบผลิตภาพ แบบถ้วนหน้า หรือเฉพาะเจาะจงก็เป็นได้ แต่หัวใจสำคัญที่ผู้ออกแบบนโยบายสวัสดิการต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ คือ การจัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลคุณภาพชีวิตประชาชนให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะมีความแตกต่างด้านฐานะเพียงใด

เพราะการได้รับสวัสดิการที่ทั่วถึง จะทำให้ประชาชนมีที่พักพิงในยามทุกข์ยาก และมีแรงลุกขึ้นยืนอย่างแข็งแกร่ง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

เทคนจีน มีอนาคตหรือไม่ หลังพีใหญ่ อาลีบาบา ถูกบีบให้ต้องจำใจยุติแผนสปिनออฟธุรกิจคลาวด์ของตัวเอง

ที่มา : The Standard

เมื่อสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา (16 พฤศจิกายน 2566) หนึ่งในข่าวที่สะท้อนวงการเทคโนโลยีของจีน คงหนีไม่พ้นการดิ่งลงของหุ้นบริษัท อาลีบาบา กรุ๊ป กว่าร้อยละ 10 ในตลาดฮ่องกงภายในระยะเวลาเพียงหนึ่งวัน นำมาสู่มูลค่าที่หายไปจากตลาดถึง 2.2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งถือเป็นการปรับตัวลงมากที่สุดในรอบปี

Bloomberg รายงานว่า สาเหตุที่ทำให้หุ้นอาลีบาบา (BABA) ราคาลดลงอย่างรุนแรง เป็นเพราะการตัดสินใจที่จะละทิ้งแผนการสปिनออฟ ซึ่งหมายถึงการแยกธุรกิจออกจากบริษัทแม่ เพื่อมาทำในส่วนของธุรกิจคลาวด์ ภายใต้ชื่อ Cloud Intelligence Group มูลค่า 1.1 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นความหวังหลักที่จะมาเป็นหัวหอกสำคัญในการขับเคลื่อนให้บริษัทเติบโตผ่านกระบวนการธุรกิจที่เป็นอัตโนมัติ มีประสิทธิภาพ และเพิ่มมูลค่าตลาดให้มากขึ้น แต่แผนนี้ก็ต้องหยุดลงเนื่องจากความขัดแย้งที่ตึงเครียดระหว่าง 2 มหาอำนาจยักษ์ใหญ่ของโลกอย่างประเทศจีนและสหรัฐฯ

Joseph Tsai และ Eddie Wu ประธานและซีอีโอบริษัท อาลีบาบา กรุ๊ป กล่าวกับ Bloomberg ว่า บริษัทจำเป็นต้องเปลี่ยนกลยุทธ์ธุรกิจใหม่ เนื่องจากความพยายามกีดกันของสหรัฐฯ ในการค้าขายชิปเซมิคอนดักเตอร์กับจีน เพื่อป้องกันไม่ให้อินเทอร์เน็ตนำไปใช้ในการพัฒนาด้านทหาร แต่สิ่งนี้ก็ส่งผลกระทบต่อเชิงลบกับภาคเอกชนของจีนเช่นเดียวกัน

ดูเหมือนว่าการตัดสินใจที่ต้องล้มเลิกธุรกิจคลาวด์ครั้งนี้ของอาลีบาบา กรุ๊ป จะมาผิดที่ผิดเวลา ท่ามกลางความพยายามของบริษัทที่กำลังอยู่ในช่วงฟื้นตัวหลังวิกฤตโควิด

แผนการสปिनออฟธุรกิจคลาวด์ที่ถูกพับเก็บไปเพราะความไม่แน่นอนเรื่องชิปเซมิคอนดักเตอร์ ทำให้บริษัทหันมาแก้เกมด้วยการมุ่งเน้นพัฒนาคลาวด์แบบยั่งยืนแทนที่จะแยกตัวออกเป็นอีกบริษัท และนอกจากนี้ทางบริษัทยังมีการที่จะออกปันผลรายปีเป็นครั้งแรกตั้งแต่ก่อตั้งบริษัทมา โดยมีมูลค่า 2.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

อย่างไรก็ตาม การกระทำดังกล่าวก็ไม่สามารถเรียกความมั่นใจคืนมาจากนักลงทุนได้ เนื่องจากเงินปันผลไม่อาจชดเชยความเสียหายจากการที่อาลีบาบา กรุ๊ป ตัดสินใจยุติการสปีนออฟ เนื่องจากความคาดหวังของนักลงทุนต่อการแยกตัวที่ควรเกิดขึ้นถูกสะท้อนไปในราคาหุ้นแล้ว

อีกหนึ่งสาเหตุที่ราคาหุ้นดิ่งลงไปมากเพราะธุรกิจ AI ในประเทศจีนกว่าร้อยละ 80 นั้นพึ่งพาระบบคลาวด์ของอาลีบาบาอยู่ พอเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น สถานการณ์ในปัจจุบันของบริษัทจึงอยู่ในสภาวะที่วุ่นวายอยู่ไม่น้อย

นอกเหนือไปจากธุรกิจคลาวด์ที่กำลังเป็นประเด็น อาลีบาบา กรุ๊ป ยังมีความท้าทายอีกด้านคือสภาพเศรษฐกิจที่ชาวจีนมีการใช้จ่ายอย่างระมัดระวังมากขึ้น ทำให้ธุรกิจอีคอมเมิร์ซที่เป็นเสาหลักของอาลีบาบามียอดขายที่ตกต่ำลงกว่าการคาดการณ์ของหลายฝ่าย ซึ่งซ้ำเติมปัญหาความขัดแย้งทางการค้าที่สหรัฐฯ กีดกันการเข้าถึงชิปเซมิคอนดักเตอร์ ทำให้จีนไม่สามารถเคลื่อนตัวพัฒนาเทคโนโลยีได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

สำหรับบริษัทเทคโนโลยีจีนรายอื่น ๆ ที่แม้จะทำรายได้เกินเป้า เช่น Tencent แต่การตอบรับราคาหุ้นกลับไม่ได้ขยับตามรายได้ หรือหุ้นบริษัท JD.com กับ NetEase Inc. ผู้พัฒนาเกมและอีคอมเมิร์ซสัญชาติจีนก็ปรับตัวขึ้นเล็กน้อย แม้รายได้จะออกมาดีก็ตาม

“ไม่ว่ารายได้จะเป็นแบบไหน แต่คอบชวดของบริษัทเหล่านี้ คือ การเติบโตในประเทศที่มาถึงจุดอิ่มตัวแล้ว พวกเขายังไม่สามารถที่จะหาช่องทางการขยายธุรกิจในต่างประเทศได้ และที่สำคัญทิศทางของธุรกิจด้านคลาวด์และ AI ก็ยังเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน หมายความว่าบริษัทเทคโนโลยีจีนกำลังถูกมองว่าเป็นธุรกิจที่อยู่ในระยะฟื้นตัว มากกว่าธุรกิจที่มีแนวโน้มจะเติบโตได้” Xu Dawei ผู้จัดการกองทุนประจำ Jintong Private Fund กล่าวกับ Bloomberg

สภาพของหุ้นเทคโนโลยีจีนตอนนี้ต้องเจอกับแรงขายจากนักลงทุนในประเทศที่ระมัดระวังมากขึ้น และในฝั่งของนักลงทุนต่างชาติก็มีความลังเลที่จะเพิ่มเงินลงทุน เนื่องจาก 3 ใน 4 ของผู้จัดการกองทุนในเอเชียมองว่าหุ้นจีนจะลงต่อได้อีก ทำให้พวกเขาลดการถือครองลง

Liu Minyue ผู้เชี่ยวชาญการลงทุนประจำธนาคาร BNP Paribas มองว่า เรื่องราวที่เคยอยู่คู่กับหุ้นเทคโนโลยีจีนบางตัวในฐานะหุ้นเติบโต ได้เปลี่ยนสถานะกลายเป็นหุ้น Turn-Around หรือหุ้นประเภทที่ราคาฟื้นตัวอย่างรวดเร็วหลังจากขาดจากความหวังของนักลงทุน ที่คาดว่าบริษัทจะถูกสถานการณ์กลับมาได้ แต่ Liu ก็มองว่ามันอาจเป็นเพียงแค่การกลับตัวระยะสั้น และหากการกลับตัวมาไม่ทันตามที่ตลาดคิดไว้ นักลงทุนก็พร้อมที่จะหันหนีเช่นกัน

บรรณานุกรม

InfoQuest. (2566). คำต่อคำ: แฉลงการณ์ประชุมธนาคารกลางสหรัฐเดือน พ.ย. 2566. เข้าถึงได้จาก

InfoQuest: <https://www.infoquest.co.th/2023/347640>

โกษม โภยทอง. (2566). เศรษฐกิจพัฒนา แต่ชีวิตคนธรรมดาติดลบ: ทำความรู้จักระบบสวัสดิการผลิตภาพ

นิยมในเกาหลีใต้. เข้าถึงได้จาก the 101 World: <https://www.the101.world/welfare-system-in-korea/>

ศูนย์ข้อมูลสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์. (2566). สถานการณ์ตลาดที่อยู่อาศัย ไตรมาส 3/2566

และทิศทางตลาดปี 2566-2567. เข้าถึงได้จาก ศูนย์ข้อมูลสังหาริมทรัพย์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์: https://www.reic.or.th/Upload/REIC-PressRelease-231114-Housing-market-situation-Q3-2023-market-direction-2023-2024_27386_1700018522_37444.pdf

สรสิข ลีลานุกิจ. (2566). เทคโนโลยี มีอนาคตหรือไม่ หลังพีใหญ่ ‘อาลีบাবา’ ถูกบีบให้ต้องจำใจยุติแผนสปินออฟ

‘ธุรกิจคลาวด์’ ของตัวเอง. เข้าถึงได้จาก The Standard: <https://thestandard.co/chinese-tech-alibaba-cloud/>

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่

3/2566. เข้าถึงได้จาก สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ:

https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13214&filename=QGDP_report

